

Událost týdne:

Dne 24. května se uskutečnilo v Polsku druhé kolo prezidentských voleb. Jeho vítězem se stal kandidát opoziční strany Právo a spravedlnosti (PiS) Andrzej Duda, který získal přes 53 % hlasů. Volební účast dosáhla čísla 56,1 %. Nový polský prezident Andrzej Duda kromě tradičních hodnot spojených s katolickou církví a nacionalismem nabízí voličům i očistnou kúru a radikální změny. Jasně se vymezil proti vládnoucímu politickému establishmentu, který podle něj skrze média manipuluje veřejným míněním, aby se udržel u moci, ale nedokáže v Bruselu prosadit polské zájmy. Duda byl poslanec a europoslanec za stranu PiS, stal se také mluvčím strany. Dříve působil jako spolupracovník zemřelého Lecha Kaczyňského.

18. května pokračovaly v centru Skopje protesty proti makedonské vládě. Demonstranti chtějí rezignaci premiéra Nikolaje Gruevskio. Ten rezignaci odmítá. Opozice v Makedonii od února zveřejňuje údajné důkazy o korupci nebo o tom, že Gruevského vláda odposlouchává tisíce lidí včetně politiků, novinářů a náboženských vůdců.

19. května vyzvala Ruská federace Ukrajinu, aby jí vydala dva ruské vojáky, kteří byli zajati u města Ščasta nedaleko Luhansku. Dva zajatí ruští vojáci byli převezeni z východní Ukrajiny do vojenské nemocnice v Kyjevě. Ukrajinský prezident Petro Porošenko jim zaručil spravedlivý a otevřený soud. Zajatce mají soudit za terorismus.

20. května prohlásil maďarský předseda vlády, že návrh Evropské komise na zavedení kvót pro uprchlíky je absurdní. Orbán dodal, že jeho země chce o uprchlících rozhodovat sama a chránit si své hranice. Maďarský premiér nakonec řekl, že maďarská vláda se rozhodla uspořádat jakési písemné referendum týkající se právě přistěhovalců.

21. května začal v lotyšské Rize summit Východního partnerství. Jednalo se již o čtvrtý summit. Summit vedl předseda Evropské rady Donald Tusk, který na něm společně s předsedou Evropské komise Jeanem-Claudem Junckerem zastupoval Evropskou unii. Summitu se zúčastnili představitelé všech zemí Evropské unie a šesti východoevropských a jihokavkazských partnerských zemí: Arménie, Ázerbájdžánu, Běloruska, Gruzie, Moldavské republiky a Ukrajiny. Německá kancléřka Angela Merkelová na summitu řekla, že není namířeno proti Ruské federaci. Kancléřka v Rize také jednala s řeckým předsedou vlády Alexisem Tsiprasem. Předseda Evropské rady Donald Tusk pro novináře uvedl, že Rusko by mělo být měkčí a vstřícnější ke svým sousedům. Podle šéfa Evropské komise Jeana-Claudea Junckera není na pořadu dne jednání o rozšiřování Evropské unie.

22. a 23. května se konalo v Irsku referendum o legalizaci manželství homosexuálů. Sňatky osob stejného pohlaví podporují v silně katolické zemi všechny relevantní politické strany. Uzákonění manželství homosexuálů by vyžadovalo změnu ústavy, a proto bylo v zemi vypsáno referendum. Od roku 2011 smějí v Irsku homosexuálové vstupovat do registrovaného partnerství. Občané Irska v referendu rozhodli, že v zemi bude sňatek dvou lidí stejného pohlaví legální. Účast překonala 60 procent. Pro hlasovalo přes milion dvě stě tisíc voličů (62 %). Proti bylo více než 730 tisíc hlasujících. Katolické Irsko se tak stalo první zemí na světě, kde byly svazky párů stejného pohlaví uzákoněny v plebiscitu.

Telegraficky:

- Dne 24. května se konaly ve Španělsku volby do regionálních a městských zastupitelstev. Podle předběžných odhadů v nich vyhrála vládní Lidová strana.

